

RECHTSPERSOONLIJKHEID: EEN AANVAL OP VAKBONDS- RECHTEN

Telkens wanneer een sociale beweging op gang komt of wanneer er een staking wordt aangekondigd, doen de rechtspersoonlijkheid en de bankrekeningen van de vakbonden veel inkt vloeien. Geen toeval. Welke échte agenda gaat hierachter schuil?

OM TE BEGINNEN, VOOR DE DUIDELIJKHEID ...

Vakbonden zijn feitelijke verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid. Dat is ook zo in bijvoorbeeld Italië, Duitsland en Luxemburg. Ze hebben echter wel verantwoordelijkheden en kunnen dus niet zomaar doen wat ze willen zonder rekening te houden met de wet. Niemand geniet straffeloosheid. Het juridisch kader bestaat vandaag al om elk vergrijp te bestraffen. Vakbondsleden vormen hierop natuurlijk geen uitzondering.

Bepaalde andere instellingen of organisaties zijn eveneens vrijgesteld van rechtspersoonlijkheid: politieke partijen, de representatieve organen van de erediensdiensten, de kerkelijke parochies, bepaalde burgercollectieven of studentenverenigingen ...

Toch zijn er, bij de erediensdiensten of politieke partijen, maar ook bij de vakbonden, verschillende actoren die deel uitmaken van deze instellingen en wél rechtspersoonlijkheid hebben. Denk maar aan de studiediensten van de partijen, kerkfabrieken ...

Dat kan naargelang het geval worden verklaard door filosofische, politieke of juridische redenen, die door de Belgische wetgever legitiem worden geacht.

WAT MET DE REKENINGEN VAN VAKBONDEN?

De rekeningen van alle entiteiten die verbonden zijn met het ABVV zijn onderhevig aan strenge controle.

Elke financiële stroom i.v.m. de vakbondsactiviteit, de betaling van werkloosheidsuitkeringen of onze opdracht als sociale gesprekspartner wordt gecontroleerd en vastgelegd in de boekhouding.

De rekeningen van de vzw's en andere vakbondscoöperatieven zijn publiek.

De RVA controleert in detail de rekeningen van de werkloosheidskassen, en rapporteert aan de bevoegde minister.

Ten slotte geldt er voor de rekeningen van feitelijke

vakbondsverenigingen geen verplichting tot publicatie voor het grote publiek (teneinde de bedragen in de stakerskassen niet bekend te maken), maar ze worden intern wel streng gecontroleerd.

SPECIFIEK OVER DE STAKERSKAS?

Ze zijn opgenomen in de boekhouding van de feitelijke vakbondsverenigingen en gefinancierd door een deel van de vrijwillige bijdragen van onze leden.

Het gaat om privégeld dat dient om de vakbondsacties en stakersvergoedingen te financieren.

Bedragen zijn geheim omdat dit strategische informatie is in de krachtsverhouding tussen werknemers enerzijds, en anderzijds werkgevers en overheid. Vandaar dat deze informatie niet gepubliceerd wordt.

WIE WIL VAKBONDEN RECHTSPERSOONLIJKHEID TOEKENNEN?

- Vlaams Belang, MR, N-VA, Open Vld
- Werkgeversorganisaties

WAT HEBBEN ZIJ DAARBIJ TE WINNEN?

Ze willen op die manier achterhalen wat de verzetscapaciteit is van stakers. Indien vakbonden rechtspersoonlijkheid krijgen, zouden ze verplicht zijn om de bedragen in hun stakingskassen openbaar te maken.

Ze willen bijvoorbeeld vakbonden laten veroordelen in geval van economische schade en hen laten opdraaien voor de kosten die een staking veroorzaakt voor een of meer getroffen onderneming(en). Of voor schade die aangericht werd door een individueel vakbondslid in het kader van een uit de hand gelopen collectieve actie.

In de afgelopen 20 jaar hebben de bovengenoemde politieke partijen meerdere wetsvoorstellen ingediend. Ze voorzien allemaal in een uitsluiting uit het sociaal overleg van vakbonden zonder rechtspersoonlijkheid.

We kunnen dus stellen dat het werkelijke doel is om de vakbonden financieel droog te leggen en de tegenmacht te verzwakken of zelfs uit te schakelen, aangezien ze de grootste massaorganisatie in België vormen, alsook een pijler van de democratie.

WAT VINDT DE RAAD VAN STATE?

De Raad van State oordeelde dat deze wetsvoorstellen onaanvaardbaar waren in het licht van de Belgische, Europese en internationale wetgeving.

De RvS ziet in de wetsvoorstellen een ernstige inperking van vakbondsacties, het recht op vereniging en op collectief onderhandelen.

Op 14 mei 2025 herhaalde de Raad van State, geraadpleegd over het voorstel van de MR, dezelfde kritiek die het al had geformuleerd ten aanzien van het wetsontwerp van Vlaams Belang in 2021.

Met dit advies bevestigt de Raad van State het belang van vakbondsautonomie en -onafhankelijkheid voor de verdediging van de rechten van alle werknemers. •